

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 13. Listopada V. S. ROKU 1807.

S. PETERSBURG V. S. d. 1 Listopada. Imperator Jmć znaydując się w Suraziu, gdy oglądał dywizyą 4, i znalazł polki oną składające w najlepszym porządku, oświadczył najwyższe ukontentowanie Naczelnikom, korpusu, dywizyjnemu, brygadnym, i Szefom, którzy przez swoją pracę i gorliwość dzieło uformowania półków przyspieszyli. Równie ukontentowanie J. J. Mość oświadczył nazajutrz d. 3 oglądając w Połocku dywizyą 5, w Orszy d. 5 dywizyą 6, w Szłowie d. 6 dywizyę 7 i 8. Dystyngwujący się w bitwach przeciw Turkom następujący Officyerowie rangę wyższą otrzymali, Bykowski, Borkow. Nowicki, Wielicki, Patulin, Zabłocki, Bocieński, Zabroński, Kozłowski, Kiuszelnicki, Długokński, Sanders, Koszman, Zinkowski, Wołow, Urawski, Panow.

OSWIADCZENIE

Jm wyższy przywiązywał szacunek Imperator Jmć do przyjaźni Króla W. Brytańni, z tém większym żalem widzieć musiał, że ten Monarcha zupełnie od niej się oddła. Dwakroć Imperator podniósł oręż za taką sprawę, w której szło najbardziej o interes Angielski; domagał się nadaremnie, ażeby to Mocarstwo przyłożyło się do wojny, iak własne dobro onego wyciągało. Nie żądał, aby Angielskie woyska łączyły się z Rossyjskimi, pragnął żeby się tylko ni przyziacielską rozrywały. Dzwono mu było że w sprawie własney Brytańni W. nieczynną jest z swojej strony; lecz oglądając oziębłe na krwawy teatr wojny, która według iey chęci zapaloną została, potęgę zwraca na podbicie Buenos Ayres. Druga część woysk Angielskich, iak zdawało się, przeznaczona do rozrywania sił Francuzkich we Włoszech, nakoniec opuszcza Sycylią, gdzie się zgromadziła. Można było rozumieć, iż przyedzie do Neapolitańskich brzegów; lecz odebrano wiadomość, że się zatrudnia doświadczeniem, czyli nie podobna było zagarnąć Egipt.

To naczuley dotknelo serce Imperatora Jmci, iż widział Anglików uprzykrzonych poddanym iego handlującym, przeciw wierze i wyraźnemu brzmieniu traktatów; a to w jakiej chwili? Oto! gdy Rossyianie krew swoją przelewali w chwalebnych bitwach, które przeciw armiom Imperatora Jmci zciągnęły i zatrzymały całą potęgę Imperatora Francuzkiego, z którym Anglicy wojnę mieli, i dotąd mają. Gdy obydwaj Monarchowie pokoy zawarli; Imperator Jmć zapominając na krzywdy odebrane od W. Brytańni nie odstąpił chęci przysłużenia się oney; i położywszy warunek w traktacie, iż przyjmie na

siebie pośrednictwo między Anglią i Francją, pośrednictwo Jerzemu 3 ofiarował; i przestrzegł że to iedynie czyni, ażeby dla niego warunki otrzymał zyskowniejsze. Lecz Angielscy Ministrowie podobno trzymający się wiernie układu mającego zwolnić i zerwać węzeł przyjaźni Rossy z Brytańnią W. łączący, pośrednictwo odrzucili.

Pokoy między Rossją i Francją zawarty miał zgotować powszechną spokojność. Wtenczas Anglia nagle przebudza się z letargu po onego, którym dotąd uspijona była, i pożogi we rozrzuca w Europie północney, mające powiornie zapalić i pastwę dawać wojennym pożarom, których Brytańnia W. nie chciała widzieć zgaszonych. Jey woyska i flotty zjawily się na Duńskim brzegu, dla dokonania czynu gwałtownego, iakiemu historya w przykłady obfita nie pokazuje podobnego. Spokojne i umiarkowane Mocarstwo, które długą i nie zachwiającą mądrością zasłużyło sobie w Mocarstw groń na powagę moralną, widzi się być najechném i zniszczoném, iak gdyby kleiło tajemny spisek, i przemyślało ruinę Anglików, a to iedynie dla usprawiedliwienia grabieży zupełney i prędkię.

Imperator Jmć obrażony w dostojności swojej, interessie poddaństwa, obowiazkach przyiętych względem dworów północnych, postępkem gwałtownym który dopełniono na morzu Bałtyckim, które jest zamknięte morze, a spokojność onego za wiedzą Anglików od czasu dawnego nawzajem była zaręczona przez Mocarstwa nad brzegami położone; nie utulił ukontentowania swego dworowi Londyńskiemu, i ostrzegł że na takie czyny być nieczułym nie może. Nie przewidział Imperator Jmć, że Brytańnia W. używając pomyślnie swojej potęgi, zagarnienia zdobyczy już blizka, nową obelgę wyrządzi Królestwu Duńskiemu, do której udziału Imperator miał należeć. Nowe propozycye podano, iedne od drugich podstępniejsze, które miały przywiązać do Anglii Danią podbitą, pomizoną, i niby chlubną z poniesioney klęski.

Mniej ieszcze przewidział Imperator, iż uczyniona iemu będzie ofiara gwarantowania tey podległości, a razem zaręczenia, że ten gwałt skutków Anglikom szkodliwych nie sprawi. Tak rozumiał Ambassador W. Brytańni, że Ministrom Imperatorskim proponować może, aby Monarcha Rossyjski przyiósł na siebie pochwałę i obronę postępku, który sam głośno potępił. Imperator na taką odezwę dworu Londyńskiego dał uwagę iakiej warta była, i osądził że czas jest kres położyć umiarkowaniu swemu. Następca

tronu Duńskiego odarzony charakterem energii pełnym i szlachetności, który z rąk Opatrzności wziął duszę wspaniałą równą dostojnemu iego stopniowi, doniósł Imperatorowi Jmci, że sprawiedliwie obrażony przypadkami w Coppenhadze zdarzonemi, nie potwierdził umowy zawartej w stolicy, i za niebyłą poczytał.

Teraz jeszcze doniósł Królewicz Imperatorowi Jmci o podanych sobie nowych warunkach, które zamiast uspokojenia iego bardziej rozjątrzały; ponieważ zmierzają do tego, ażeby postępek Następcy tronu znaczyły piętnem upodlenia, którego nosić nigdy nie będzie. Imperator Jmć przejęty zaufaniem, które w nim położył Królewicz, zastanawiając się nad krzywdami, jakie sam poniósł od Anglików, zważywszy dojrzałe obowiązki przyjęte z Mocarstwami północnemi przez s. p. Imperatorową Katarzynę i s. P. Imperatora, postanowił one dopełnić.

Imperator Jmć zrywa komunikacye wszelkie z Anglią, odwoływa poselstwo swoje z Londynu, i nie chce mieć przy sobie posła Brytańii W. Odtąd nie będzie związku żadnego między dwoma narodami. Imperator Jmć oświadcza, że niszczy a to na zawsze umowę wszelką dawniej zawartą między Rosyją i Anglią, mianowicie zaś, która w r. 1801 5 VS. d. 17 NS. miesiąca czerwca podpisaną była. Ogłasza znowu zasady zbrojney obojętności, pamiętkę mądrości Imperatorowej Katarzyny i obowiązujecie się od tego układu nie odstąpić nigdy. Wzwa Anglią, żeby zupełnie uczyniła zadość poddanym iego za żądane sprawiedliwie okręta i towary, poymane lub zatrzymane przeciw brzmieniu wyraźnemu traktatów, które pod iego nawet panowaniem zawarte były. Ostrzega Imperator Jmć, że związki między Rosyją i Anglią nie będą przywrócone, dopóki ta nie uczyni zadość Duńczykom.

Spodziewa się Imperator Jmć, że Król W. Brytańii nie tylko nie dozwoli, iak uczynił niedawno, Ministrom swoim rozrzucac nowe wojny nasione; owszem słuchając głosu serca czulego, zklonić się zechce do zawarcia pokoju z Imperatorem Jmcią Francuzkim, przez co, że tak powiemy, bezcenne dobrodzieystwa pokoju rozciągnione zostaną do całej ziemi. Gdy już Imperator Jmć odbierze zupełne zadość uczynienie we wszystkich warunkach poprzedzających, a mianowicie względem pokoju między Anglią i Francją, bez którego żadna Europa cząstka obiecywać sobie nie może prawdziwey spokojności; wtenczas Imperator Jmć chętnie przywróci z Brytańią W. przyjacielskie związki, które w nieukontentowaniu słusznem zostając, nazbyt podobno długo zachował.

LISBONA d. 6 października. Powiększa się twoga i zamieszanie u nas; ustępują z kraju Anglicy, przedając towary swoje najtaniej, 70 procentami niżej ceny zwyczajney; przecież i tak znaleźć nie mogą kupujących, gdyż posłowie Hiszpański i Francuzki przed wyściem z

stolicy oświadczyli, że wszelka własność u nieprzyjaciół nabyta od dnia ich wyjazdu jest skonfiskowaną. Muszą więc Anglicy wprowadzac wszystko do oyczyzny; bogatsi ułatwiając dzieło uboższym ziomkom złożyli kilka t. FS. na namięcie okrętów, których w takim pośpiechu i nacisku dostać trudno. Regent zawiesił opłatę wszelkich wexlów do 3 miesięcy. Aranjo z Ministeryum ustąpił; lud widząc wynoszących się do Anglii alboteż Brezylji zprzymierzenców i znaczniejszych obywatelów, rozpacza o sobie.

Nikt o kraju obronie już nie myśli; zawodne z Londynu nadzieie; bo cożby nam przysłać mógł Jerzy 3? 10, 20, 30 naywięcej t. żołnierza swego; lecz cóż to jest przeciw armiom Hiszpańskim i Francuzkim, osobliwie gdy naród sam siebie ratować nie chce? Uzbroionych mamy 6 okrętów, kilka fregat, resztę floty uzbraia Regent, i spodziewa się dzieło dokonać przed nadeściem woysk Napoleona, jeśli te lub Hiszpańskie przed 2 miesiącami nie wtargną do Portugalii. Wynoszą się wszyscy do Brezylji; wątpią niektórzy o zachowaniu tej osady dla Regenta; sama przez się odporu nie da Hiszpanom od brzegów Płaty mogącym przybyć; w posiłkach Angielskich nie wielka nadzieia, raz że dwór Londyński nie da podobno iakich trzeba, powtóre iż Brezylliczycowie brzydzą się ludźmi innego wyznania, i woleliby zapewne śmierć ponieść, niż posić iarzmo Anglików. To naywięcej trapi dobrych obywatelów, że w gabinecie naszym zgody nie widzą; ani się oświadczył wyraznie Regent za dworem Londyńskim, aniteż przeciwko Francji; chciałby dogodzić obu stronom, lecz to niepodobna; musimy wyraźnie zprzymierzyć się z Anglikami, w tym przypadku ginie narodu imię; albo z Francją, i broń podnieść na dawnych przyjaciół; świeży przykład Coppenhagi nie jednego przeraża.

PARYZ d. 25 października. Napoleon wkrótce podróż przedsięwzięje ku brzegom nadmorskim; podróż Włoska i Niemiecka na inny czas odłożona; zdaie się że rząd nasz myślić szczerze zaczyna o wyprawie Angielskiej, która chociażby do skutku nie przyszła dla nieprzełamanych trudności, ten skutek przynajmniej sprawić może, iż nieprzyjaciół przestanie namiędzać krajiny odległe, a całą potęgę w domu trzymać będzie na własną obronę, iak czynić musiał w r. 1803, 1804, i 1805 do początku wojny Niemieckiej.

Champagny następca Ministra Talleyrand, departament zagranicznych interessów urządził nowym sposobem; rozdziałając na 3 wydziały; do 1 należy korespondencya Hiszpańska, Portugalska, Włoska, Rzymska, Neapolitańska, Turecka, Amerykańska; do 2 Rosyjska, Austryacka, Pruska, związku Reńskiego, Duńska, Szwedzka, Hollenderska, Szwaycarska, i w czasie następnym Angielska; do 3 wszystkie Konsulowstwa Francuzkie za granicą i dzieła handlowe. Hauterive stanu Konsyliarz, którego pisma polityczne Francuzom są znaiome, i powszechny szacunek zie-

dnali, pierwszy pomocnik oddalonego Talleyranda został Archiwistą interessów zagranicznych na miejscu zmarłego Caillard; pierwszym zaś pomocnikiem nowego Ministra Roux został.

Słychać iż Marszałek Victor będzie z Berlina zpowodowany, i na miejscu G. Junot przyjmie komendę najwyższą armii przeciw Portugalczykom zebranej, która nakoniec d. 18 z pod Bayonne ruszyła, uprzedzili Francuzów Hiszpani; skoro przyszła do Madritu wiadomość o zdarzonych odmianach na dworze Lisbońskim, przeważonej szali na stronę Angielską, i wyjeździe posłów, natychmiast Król Katolicki rozkazał 30 t. żołnierzy swoich pospieszać na granicę; garnizon stolicy; gwardye Królewskie do tej liczby należą.

Król Westfalski jeszcze do państw swoich nie wyjechał. Spodziewamy się rychło słyszeć o zaczętej wojnie między Ameryką i Anglią. Wszystkie prowincye RPię składające, gromady szczególne przesyłały mocne pisma do Prezydenta Jefferson, że dłużey znosić nie chcą samowolnego postępowania panów Oceanu, i wszystko tożyc są gotowi na zachowanie udzieleności narodowej; przydali jeszcze iż odtąd wyrzekają się na zawsze handlu wszelkiego, z Anglikami, używać ich produktów i towarów przestaną, kontentując się krajowemi, przez co z czasem ostatnie mogą być pomnożone i wydoskonalone.

LONDYN d. 20 października Półkownik Burr sprawę zakończył pomyślnie; Amerykańskie prawa dozwalały iemu z liczby podanych się dziów dwie trzecie części wybierać, resztę odrzucić według upodobania, np. z 24 16 osób; stało się iż między wybranemi nie był prawie żaden z nieprzyjaciół jego, więc mógł usprawiedliwić się najłatwiej, iakoż dowiódł, że rozdzielenie RPię nigdy nie myślił, ańteż podbić Nowy Orleans, i ztamtąd przechodzić do Hiszpańskich osad; na zarzut względem wiadomych związków z G. Miranda odpowiedział, że z tak podłym człowiekiem żadnych nigdy nie miał. Zatem przysięgli sędziowie ogłosili niewinnym Półkownika, i przeciwnikom odjęli przyczynę prześladowania jego. Już zaś G. Miranda nie w Portorico bawi odzieniem niewolniczym pokryty, lecz w Trinitadzie u jednego z dzierżawców znaczniejszych miał przyjąć dozór nad pracującemi Murzynami.

Posłujący u stanów Amerykańskich Erskine jest odwołany; ta wiadomość zatrwożyła handlujących; lecz wkrótce zaspokoił się kupcy czytając rozkaz Królewski, który zabrania komendantom floty Angielskiej zatrzymywać i przetrząsać okręta wojenne tych Mocarstw które nie są w otwartej wojnie z nami; ztąd wniosek łatwy, że Jerzy 3 nagania postępek Officyerów swoich z fregatą Chesapeake, i szczerze był nakłoniony do pojednania się z R. tą.

Smutne doniesienia przychodzą z Lisbony; wojska Francuzkie i Hiszpańskie nie wtargnęły jeszcze do kraju, lecz w krótko mają wtargnąć; rząd nasz potrafił Regenta nakłonić, jeżeli nie

do wyraźnego oświadczenia się za W. Brytanią, przynajmniej do takich postępów, które niepodobac się musiały koniecznie naszym nieprzyjaciółom. Ale na tem nie dość; dając Anglikom dowod stałej przyjaźni Portugalczykowie, żądali od nich wsparcia dzielnego, któreby mogło ich zasłonić od gniewu przeciwney strony. Podobno rząd nasz osądził, iż niepodobno jest dać odpor skuteczny górującej potędze, ponieważ wojsk żadnych nie wysłał do Lisbony. Portugalczykowie zgubą zagrożeni, nie dziw że dziś w obrzydzeniu mają imię Angielskie. Kupcy nasi ubolewają nad upadkiem handlu zyskowego; cała ich nadzieja w podobnym do wykonania zajęciu Brazylii i Madery; win Portugalskich moc niezmierną starali się zpowodzić; które na kilkoletni wydatek dostarczają.

Lecz to jest niczem, straszliwsza burza nadchodzi od północy; tu zagrożeni jesteśmy przerwaniem wszelkiej komunikacyi po ustąpieniu floty naszych z Sundu, i ostatnią ruiną handlu kwitującego na morzu Bałtyckim. Szczęście zdarzyło, żeśmy wczesnie opanowali Coppenhagę, ten przypadek uwalnia nas od bólażni widziana wypionionych w Anglii całej morskich arsenatów; wszystkie swoim zbiorem napełnią Dunzycy na lat kilka, że lękać się nie trzeba o utrzymanie floty Królewskiej; zagle same i liny ztamtąd spodziewane nie mogły być zabrane na 40 okrętach. Wszystkie wojska i floty na zimę do oyczyzny powracają; nie słychać żeby legion Hannowerski miał zostać na posisek Szwedom. Pospolstwo Duńskie otwartą pała mienawiscią, którykolwiek z naszych żołnierzy oddalił się od swego korpusu, tajemnie zamordowany został. Nawet do Admirala Gambier gdy stał na okręt strzelono; kula zamiast wodza maytką zabila.

Lord Collingwood powraca teraz do Malty, od bizegów Turckich; radził iemu Lord Paget przejsc Dardanelle i szturmować Constantinopol, ale wodz tego nie uczynił dla przyczyn iemu wiadomych; posel do stolicy nie przyjęty; w jakim stanie są negocyacye nasze z Portą Otomańską, tajemnica; rozboynicy Afrykańscy łączą się z Turkami; pierwszy Cesarz Marokanski zapomniawszy na umowę niedawno zawartą rozkazał poddanym, ażeby dla garnizonu Angielskiego w Gibraltarze nie przedawali żywności. Canning, Percival, Castlereagh doradzcy szczęśliwey wyprawy do Sundu, stracili szacunek u narodu Angielskiego; gotują się do wytrzymania burzy straszliwej w Parlamencie, którego zwołanie do listopada odłożyli.

Jest pogłoska, że po zgromadzeniu się Lordowie Sidmouth i Wellesley wnidą do Ministerium. Obywatele Canady w okolicach miasta Montreal postawili monument Nelsonowi; na wzgórku porośłym pięknymi drzewami, jest miejsce otwarte we środku; tam wznosi się kamienna kolumna 60 stop wysoka, na wierzchu której stoi posąg bohatera Angielskiego; na trzech bokach podstawy są wyobrażone trzy zawołane zwycięstwa, które odniósł Nelson, w Abukir,

Coppenhadze, Trafalgar; na boku czwartym wypisane słowa jego w ostatnich rozkazach do floty umieszczone przed bitwą Trafalgar i Spodziewam się iż stara Anglia w dniu dzisiejszym radować się będzie z synów swoich.

Chociaż Amerykanie zdają się czuć iednomyślnie krzywdę wyrządzoną narodowi, iednak znaleźli się u nich niektórzy, co w publicznych pismach odwołując ziomków od przedsięwzięcia wojny, przeszkadzają Prezydentowi Jefferson zgrupować milicję, i czynić inne wyprawy obronne, Anglików pod niebiosą wynoszą, związki nasze za najkorzystniejsze ukazują dla RPtey, i niezliczone iey klęski przepowiadają, jeżeli prędka ugoda nie nastąpi.

Dotąd mieszkał w Londynie poseł Duński, lecz niedawno rozkaz odebrawszy od rządu swojego wyjechał do ojczyzny. W portach Angielskich liczą już 440 okrętów kupieckich, któreśmy na Duńczykach zdobyli; żaden ieszcze skonfiskowany nie jest, Admiralicja ludzi utrzymuje kosztem skarbowym. Z rzeki Plata przybyła niedawno fregata, na której znajdnie się 4 miliony piastów. Christophe pamiący w S. Domingo przysłał do nas Agenta Peltier, któremu za pensją 100 t. funtów kawy nazaczył, handel Angielski z tą wyspą coraz bardziej kwitnie. Rząd ratując upadających kupców, którzy dziś nie mają sposobu zbycia towarów i utrzymania fabrykantów, pożyczyl im 4 mill. FS.

CONSTANTINOPOL d. 10 października. Dzisiaj Porta wesolą wiadomości odbiera, że Angielskie wojska d. 16 września Alexandryą i cały Egipt opuścili; uczynił to nieprzyjaciel ze względu na blizką ugode z nami czyliż na niepodobienstwo utrzymania się w kraju, któz zgaśnie? To pewna że Admiral Collingwood zamknąć przestał cieśninę Dardanelską, i oddalił się do Malty. Sułtan Mustafa zasługuje coraz bardziej na szacunek u poddanych i postronnych; wiadomo że rozkazał Solimanowi Adze zaciągnąć i sposobem Europejskim ćwiczyć 10 t. żołnierza; słyhać iż wkrótce ten wyrok rozciągnie do wszystkich wojsk Ottomańskich, ażeby zachowując ubior narodowy, żołd równy odbierając, lepsze odebrawszy ćwiczenie sposobili się do bronienia kraju zarówno bez zawiści. Inną ieszcze nowosć wprowadził Monarcha; poprzednicy jego radzili się Dywanu, ten roztrząsał interessa najważniejsze, i o losie państwa stanowił. Mustafa rozkazuje, ażeby urzędnicy tu zasiadający tylko byli wykonywaczami woli jego najwyższej, pełniąc przyslane zalecenia wiernie, obocho, i prędko, bez zastanowienia się, sprzeczeki, i rozbioru. Wyznać trzeba, iż straszliwe ukaranie Janczarów silne wrażenie na umysłach sprawiło, tém bardziej im mniej spod ievano się widzieć w nowym Sułtanie Pana, któryby miał chęć stać i neodmienną rządu przez siebie samego. Podczas ostatniej rewolucyi pospółstwo ślepe między innemi zniszczyło drukarnię od snierakiego tam do Constantinopola wprowadzoną,

dając przyczynę, że ta odieła sposob do życia wielu osobom, które zatrudniały się iedynie przepisaniem Alkoranu, i innych ksiąg Turkom potrzebniejszych; dozorczy oney przypadkiem zachowani w życiu mają nadzieję, że ta drukarnia rozkazem Mustafy 4 będzie przywrócona. Ten Monarcha zdaje się zapominać, iż wielu jego poprzedników śmiercią lub utratą korony przypłaciło chęć oświecenia Turków w przesądzie u partych.

KIEL d. 12 listopada. Angielska flotta powracając do ojczyzny nie jest szczęśliwą; niektóre okręta zatoneły; ten los potkał Neptuna od 84 armat; Marsa od 74 Duńskie, i 6 innych których nazwiska niewiadome. Smutny lecz razem wspaniały widok mieli obywatele Zelandyi, poglądając na powiewające razem 300 i więcej żagłów, które gdy Helsingoer i Cronenburg miały, każdy statek ognia dawał zamki one witał, lecz im nie oddano pozdrowienia. 6 t. maytków z Anglii przysłano na zabranie Duńskiej floty. Gambier zostawił 20 zbroynych statków, z którymi Admiral Essington krążyć będzie około Zelandyi, dopóki będzie podobno. Wielbiemy waleczność Kapitanów Jessen i Snedorf, którzy z okręta liniowe w Christiansand zachowali, G. Ewald stanął w Coppenhadze; tey kommandantem najwyższym zostaje Peymann, który wraz po oddaleniu się Anglików ogłosił, że rozkaz Królewski względem zabierania własności nieprzyjacielskiej, chociaż przez kapitulacją zawieszony, trwa w mocy swojej; lecz późno, Anglicy wszystko uprowadzili.

Z legionu Hannowerskiego wielu żołnierzy zbiegło; żadnego rząd Duński nie przyioł do służby, każdego do własney ojczyzny odsyła. Za G. Ewald wkroczyło do Zelandyi 6 t. zbroynego ludu, to jest 3 półki lekkiej piechoty, i ciężkiej, i dragonii, i dywizya kanonierów; wodz wspomniany ma główną kwaterę w Roskild. Następcą tronu wkrótce jest spodziewany; wyznaczył doświadczonych GG. którzy kommanderować mają w Norwegii, Holsztynie, Jutlandyi, etc. między niemi są X. Duński Krystyan, X. Hesse Cassel; dotąd niepewna, czyli zawarte jest albo nie z Francją przymierze obronne i zaczepne; to nie wątpliwa, że Marszałek Bernadotte ieszcze granicy Duńskiej nie przeszedł.

Król Szwedzki zwiedza teraz nadbrzeża Scaanii, które kazał przyzwoicie opatrzyć do obrony; słyhać iż jest nieukontentowany z dworu Londyńskiego, co uczyni w okolicznościach dzisiejszych niewiadomo; trudno wierzyć, żeby flotę swoją miał wydawać Anglikom, i z drugiej strony żeby W. Brytannia żądane posiłki onemu dawała w 10 lub 20 t. żołnierza, chociaż Officerowie Angielscy to rozgłosili wyjeżdżając z Coppenhagi, a mianowicie, że cała artyllerya ciężka i połowa Lorda Catchart przewiezioną być miała do Szwecyi, i w twierdzach tego Królestwa na zimę zostać.